

vis paa, at den Skolelærer, der fandt, at der var Børn, som af den Grund bleve nødte til at forsvømme Skolen, vistnok kun behøvede at henvende sig til faa af sine Sognesfolk for at faae Hjælp til saadanne Børn. At give Faderen Lov til at leve paa sit Barns Beføstning, at sige til Faderen: Du skal holdes oppe derved, at Dit Barn berøves Leilighed til i Fremtiden at blive en nyttig Borger, forekommer mig at indbrømme en Fader en altfor stor Hjælp, og en Hjælp, der er langt dyrere, end det kan forsvares. Jeg maa derfor tilstaae, at jeg ikke kan føle nogenjomhelst Stemning for at gaae ind paa Forslag, der gaae ud paa en Ophevelse af den tvungne Skolegang. Jeg glædede mig over at høre den ærede Minister saa bestemt hævde dette Princip. Er der, som sagt, Enkeltheder i dette Forhold, som kunne trænge til at omændres, saa ville disse jo kunne overveies, naar der frembringes bestemte Forslag til saadanne Ændringer, men her at gaae videre ind derpaa, er unyttigt.

Madsen: Ogsaa mig har det glædet at høre den høitagtede Underviisningsminister udtale sig om denne Forespørgsel i den Retning, hvori han har gjort, idet jeg deraf har faaet det Indtryk, at det er hans alvorlige Bestemmelse at stræbe hen til en Omordning af det hele Skolemultiplicsystem. Jeg kan slet ikke være med til aldeles at ophæve Skoletvangen, thi dette troer jeg vilde føre til, at mange Børn til stor Skade for deres Fremtid vilde blive forsvømte i den Tid, da de skulde lære Noget, medens de siden selv bittert vilde fortryde, at de ikke havde hadt Leilighed til at tage Deel i Underviisningen. Der kan angives mange Grunde for Ophævelsen af Multiplicsystemet, og der er blandt Andet anført den Grund, at fattige Forældre ikke have Evne til at holde deres Børn i Skolen. Jeg vil nu gjerne erkjende, at det er en af de væsentligste Grunde til adskillige Skoleforsømmelser, men jeg troer paa den anden Side, at det ligesaa ofte er Huusbondernes og Arbeidsherrernes Skyld, at fattige Børn, der ere komne ud af tjene, holdes borte fra Skolen, fordi Huusbonderne eller Arbeidsherrerne ogsaa i den Tid vilde bruge dem til Arbeide. Det glædede mig derfor, at

den høitagtede Underviisningsminister fremstillede det som et fremtidigt Princip, at et vist Procentantal af de Skoleforsømmelser, som havde fundet Sted i et vist Tidsrum, kunde undgaae at drages ind under Multiplicbestemmelserne for visse Børns Vedkommende, men derimod ikke for andres, thi de, der have Evne til at holde deres Børn i Skole og ikke gjøre det, men med Forsæt og Villie holde dem borte fra Skolen, fordi de ikke have Følelse for Skolens Betydning, skulle sandelig ikke have Lettelser eller fritagelse for Skolemultiplicterne, men suarere have større Mulct end den, der allerede er bestemt. Jeg troer ogsaa, at naar den af den høitagtede Minister omtalte Bemærkelse med en vis Procent af det hele Antal Dage blev indført for visse Folks Børn, skulde man paa den anden Side sætte Skolemultiplicten noget høiere, som den høitagtede Minister omtalte, f. Ex. til 1 Mk. Dette er ikke for Meget, thi der er mange Huusbondere, som slet ikke bryde sig om at blive mulcterede med den ubetydelige Mulct, som nu er bestemt. Jeg veed nok, at Multiplicten kan fordobles, men jeg troer, at det er meget bedre at have Multiplicten fastsat til et bestemt Beløb, ved hvilket det skal have sit Forblivende, og da ikke lade det blive altfor lavt, naar man tillige havde de omtalte Bestemmelser ved Siden deraf. Jeg troer paa den anden Side, at der ogsaa kunde gjøres endeel af Overtilshyret med Skolevæsenet, og navnlig troer jeg, at det ikke saa sjældent er Tilfældet, at der steer Forsømmelser i Henseende til Tilshyret med, at Børnene optages i Skolerne i den lovbefalede Alder. Jeg har tænkt mig, at det mulig i den Henseende kunde blive til Gavn, at vi nu efter den nye Communallov faae særegne Skolecommissioner, der staae ved Siden af Sogneraadet; men man vil jo faae at see, om denne Foranstaltning kan bringe noget heldigt Resultat i denne Retning; hvis ikke, anser jeg det for nødvendigt, at der fra Administrationens og Overtilshyrets Side bliver holdt noget strengere paa, at der ikke steer Forsømmelse for noget Barns Vedkommende med Hensyn til dets Optagelse i Skolen i den lovbefalede Alder, saa at Forsømmelse, naar den finder Sted, bliver straffet temmelig strengt med Bøder. Jeg kunde ogsaa tænke